

Niet-technische samenvatting 20174524

1 Algemene gegevens

1.1 Titel van het project	Onderzoek naar vogelgriep-specifieke antilichamen in wilde vogels
1.2 Looptijd van het project	5 jaar
1.3 Trefwoorden (maximaal 5)	Vogelgriep, influenza, wilde vogels, serologie

2 Categorie van het project

2.1 In welke categorie valt het project. <i>U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.</i>	☒ Fundamenteel onderzoek
	☒ Translationeel of toegepast onderzoek
	☐ Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
	☒ Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid
	☐ Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
	☐ Hoger onderwijs of opleiding
	☐ Forensisch onderzoek
	☐ Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)	<p>Wilde vogels zijn de natuurlijke gastheer van griepvirussen. Alle griepvirussen van mensen en dieren vinden hun oorsprong in wilde vogels. In wilde vogels komen veel griepvirus varianten voor, vooral in wilde watervogels. Deze griepvirussen worden regelmatig overgedragen naar pluimvee en kunnen daar grote economische schade en impact op dierwelzijn veroorzaken (door bv ophokplicht of ruiming).</p> <p>Nederland is een vogelrijk land, zowel qua pluimvee als wilde vogels, en vormt</p>
---	---

daarmee een hotspot voor vogelgriep. Vooral trekkende vogels kunnen 'nieuwe' vogelgriep virussen meenemen naar Nederland. Het is daarom van groot belang om de rol van wilde vogels in de verspreiding van vogelgriep te verduidelijken en te weten waar, wanneer en welke vogelsoorten met vogelgriep in aanraking komen. Dit kan door het bepalen van vogelgriep-specifieke antilichamen in het bloed die veel langer meetbaar blijven dan dat het virus uitgescheiden wordt. Hierdoor kunnen gastheersoorten die vogelgriepvirussen kunnen verspreiden worden geïdentificeerd.

3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?

Wanneer de informatie over vogelgriep-specifieke antilichamen wordt gecombineerd met informatie over actieve virusinfecties in wilde vogels kan ontdekt worden of bepaalde vogelgriepsoorten zich verspreiden of van gastheer veranderen en daarmee mogelijk een dreiging vormen voor de Nederlandse pluimveehouderij. Deze kennis zal bijdragen aan het opstellen van betere maatregelen ter bescherming van pluimvee maar ook mensen. Daarnaast zal het bepalen van gastheersoorten ertoe bijdragen dat we gericht kunnen gaan zoeken in wilde vogels en zo in de toekomst minder dieren hoeven te testen.

3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?

Van maximaal 7500 wilde (water)vogels wordt een bloedmonster afgenomen.

3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?

Een naaldprik voor de afname van een kleine hoeveelheid bloed.

3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?

De verwachte ernst is licht **tot matig** in alle dieren.

3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?

De dieren worden direct na afronding van de handelingen weer vrijgelaten op dezelfde plaats.

4 Drie V's

4.1 **Vervanging**
Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.

Met dit onderzoek willen we een beeld krijgen hoe het vogelgriepvirus zich gedraagt in zijn natuurlijke gastheer, de wilde vogel. Het bepalen van vogelgriep-specifieke antilichamen in bloedmonsters is hier een belangrijk onderdeel van. Deze gegevens kunnen niet anders verzameld worden.

4.2 **Vermindering**

Op basis van onze eigen gegevens en gepubliceerde wetenschappelijke

Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.

literatuur hebben wij berekend dat bloedmonsters van 1500 vogels per jaar een goed beeld geven. Door te bepalen welke vogelsoorten in aanraking zijn geweest met verschillende vogelgriepvirussen, kunnen we zorgen dat er in de toekomst geen onnodig hoge aantallen vogels worden getest.

4.3 **Verfijning**

Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.

Wilde trekvogels zijn gekozen, omdat die het griepvirus bij zich kunnen dragen. De vogels worden gevangen als onderdeel van andere onderzoeken zoals wilde vogeltrek. Er zullen voor dit projectvoorstel geen extra vogels gevangen worden.

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.

De bloedafnames worden uitgevoerd door deskundig personeel. Per vogel wordt bepaald of het nemen van een bloedmonster verantwoord is. Alleen van vogels in goede conditie wordt bloed afgenomen. De hoeveelheid bloed die wij nodig hebben is klein door de gevoelige testen die wij gebruiken waardoor de vogels hier weinig last van zullen hebben.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

24 april 2018

Beoordeling achteraf

Nee

Andere opmerkingen

Nee